

בני כהן

המועצה הישראלית לבנייה ירוקה

ציטוט מומלץ

כהן ב. 2020. אימוץ התקנה המחייבת בנייה ירוקה בכלל ישראל כרכיב מרכזי באסטרטגיה הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה. *אקולוגיה וסביבה* 11(3).

הדמיה של רחבת הכניסה לבית המשפט בחדרה, שנבנה על פי התקן לבנייה ירוקה והגיע לדרגה של 3 כוכבים. הבניין מייצר כ-80% מאנרגיה הנצרכת בו

אימוץ התקנה המחייבת בנייה ירוקה בכלל ישראל כרכיב מרכזי באסטרטגיה הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה

[בקצרה](#)

גיליון סתיו 2020 / כרך 11(3)

29 באוקטובר, 2020

החלטת תקן הבנייה הירוקה כמחייב ברמה הארצית היא רכיב יסודי באסטרטגיה הלאומית להפחתת פליטות מזהמים וגזי חממה, ומשמעה יישור קו בסיסי ונקודת זינוק למטרות שניצבות לפנינו – יצירת מרחב בנוי בר-קיימא ודל-פחמן. השאיפה ליצירת מרחב זה נובעת גם מהיעדים העולמיים והלאומיים שמדינת ישראל התחייבה להם, הדורשים התקדמות מהירה ומקצועית לקראת עתיד שהמבנים בו לא רק שיפחיתו את השפעתם על הסביבה, אלא גם יתרמו לשימור הסביבה ולטיפוחה.

במסגרת ועידת האקלים של האו"ם בפריז בשנת 2015 התחייבו 195 מדינות לנקוט מספר אמצעים שיובילו למאמץ משותף להתמודדות עם ההשלכות החמורות של משבר האקלים ולהביא להפחתת ההתחממות העולמית בשתי מעלות לפחות. מדינת ישראל חתמה על האמנה, והתחייבה בין השאר גם ליעדים הבאים לשנת 2030:

1. הפחתה של כ-25% מפליטות גזי החממה לנפש ביחס לפליטות שנמדדו בשנת הבסיס – 2005;
2. צמצום צריכת החשמל ב-20%;
3. 17% מכלל ייצור האנרגיה בישראל יהיה של אנרגיות מתחדשות. ההתחייבות ליעד זה הורחבה בשנה האחרונה ל-30%;
4. צמצום הנסועה הפרטית ב-20%.

יעדים נקבעו ביחס לתרחיש עסקים כרגיל **בשנת 2030** ובהתייחס לגידול האוכלוסין הצפוי ^[4].

חלומות גנים – פרויקט מגורים של חברת שיכון ובינוי שנבנה על פי התקן לבנייה ירוקה והגיע לדרגה של 3 כוכבים מגור המבנים הוא בעל השפעה גדולה על יעדי הממשלה. מבנים אחרים בישראל לכ-60% מצריכת האנרגיה ולכשליש מפליטות גזי החממה. בנייה על פי התקן לבנייה ירוקה יכולה לחסוך כ-30%–20 בצריכת האנרגיה במבנים, חיסכון שמתבטא בכ-40 אלף ש"ח למשק בית על פני 20 שנה, ולחיסכון נוסף הודות לתועלת החיצונית (צמצום ההקמה של תחנות כוח, הפחתת התחלואה מזיהום האוויר ועוד) של כ-60 אלף ש"ח לכל משק בית [2]. בנייה ירוקה צפויה להפחית את פליטות הפחמן בכ-20%, ושיעור הפחתת הפליטות צפוי להוריד כ-5.9 מיליון טונות של פחמן דו-חמצני עד לשנת 2030 ביחס למצב עסקים כרגיל. יש לציין שנתון זה מתייחס רק לחיסכון מצריכת האנרגיה, ואילו היבטים אחרים של מרכיבי הבנייה הירוקה צפויים גם הם להפחית פליטות גזי חממה באופן ניכר. כך עולה מדו"ח המלצות לעמידה ביעד הפחתת פליטות גזי חממה בישראל במגזר המבנים שביצע המשרד להגנת הסביבה בשנת 2017 [1].

כמו תקני בנייה ירוקה ברחבי עולם, התקן הישראלי לבנייה ירוקה הוא תקן הוליסטי הבנוי מתשעה פרקים, הכוללים התייחסות למספר תחומים: אנרגיה, קרקע, מים, בריאות, תחבורה פסולת ועוד. התקן מאפשר בחירה באסטרטגיות בינוי ותכנון שונות ועמידה במספר מטרות עיקריות: צמצום ההשפעות הסביבתיות בזמן הבינוי ובמשך מחזור החיים של המבנה, חיסכון במשאבים (מים, אנרגיה, חומרי בנייה), שיפור הרווחה ובריאותם של הדיירים. יישום של פרקטיקות אלה בתכנון ובבנייה בישראל יתרום רבות לעמידה ביעדים הלאומיים וכן להפחתה של הקמת תשתיות אנרגיה נוספות ולהפחתת השפעות סביבתיות ובריאותיות שליליות.

פטיי הפנימי של בנק ישראל שעבר שיפוץ על פי תקן הבנייה הירוקה

בשנת 2021 ייחתמו עשר שנות פעילות של התקן הישראלי לבנייה ירוקה בגרסתו המורחבת. התקן הראשון יצא לאור בשנת 2005, ומאז עבר מספר תמורות והפך מתקן חלוצי ששימש במיזמים בודדים בלבד, לתקן רחב ומקצועי שלכתיבתו היו שותפים בשנת 2011 אנשי מקצוע רבים. התקן יצר שיח מקומי ושפה משותפת בכל הקשור לבנייה ירוקה בישראל, והוא בסיס ואסמכתה מוסכמת לבנייה ירוקה ואיכותית. התקן סייע ביצירת שוק מקומי רחב ששותפים לו מגזרים מגוונים ואנשי מקצוע רבים, שיוצרים קהילה דינמית ומתפתחת המשפיעה על עתיד הבינוי בישראל.

עוד קודם להחלטת הממשלה לעמידה ביעדים של אמנת פריז, הכריז פורום ה-15 (פורום הערים המאוזנות כלכלית) על אימוץ התקן לבנייה ירוקה ביוני 2013. החלטה זו ביחד עם החלטת הממשלה לבניית מבני הציבור של מנהל הדיור הממשלתי על פי התקן לבנייה ירוקה (החלטה 1806, משנת 2014) בנו את היכולות בשוק, כך שכיום כבר בנויים לפי תקן בנייה ירוקה כ-15,000 יחידות דיור ועוד מיליוני מ"ר של משרדים, מסחר ומבני חינוך וציבור ^[3]. **תשתית זו הובילה את מנהל התכנון לקדם את הבנייה הירוקה כתקנה מחייבת כלל-ארצית.** בחודש אוגוסט האחרון חתם שר הפנים אריה דרעי על החלטת המועצה הארצית לתכנון ובנייה להחיל את התקן לבנייה ירוקה בכל רחבי הארץ במסגרת תקנות התכנון והבנייה. החל בחודש מרץ 2022 ייכנסו התקנות לתוקף ויחולו בהדרגה על כל סוגי המבנים. כך תהפוך הבנייה הירוקה לנחלת הכלל תוך קידום השוויון בין מרכז לפרפריה והכרה בדבר זכותם של כלל אזרחי ישראל ליהנות מבנייה איכותית, בריאה וחסכונית.

מקורות

1. אברהם ר ופרואקטור ג (עורכים). 2017. אמצעים להפחתת פליטות גזי חממה וחיסכון אנרגטי עבור מגזר המבנים – [דו"ח המלצות לעמידה ביעד הפחתת פליטות גזי חממה בישראל](#). המשרד להגנת הסביבה.
2. משרד האנרגיה. 2017. [התוכנית הלאומית להתייעלות אנרגטית – צמצום צריכת החשמל 2016](#).
3. ערוסי ר, סיון הי ואברהם ר. 2019. [דו"ח עתודות בנייה ירוקה בישראל 2018](#). המשרד להגנת הסביבה.
4. פרואקטור ג. 2016. [התוכנית הלאומית ליישם הסכם פריז 2016](#). המשרד להגנת הסביבה.

